

I L U S T R I R A N I
S L O V E N E C
• T E D E N S K A • P R I L O G A • S L O V E N C A •

Celo VI

22. junija 1930

Štev. 25

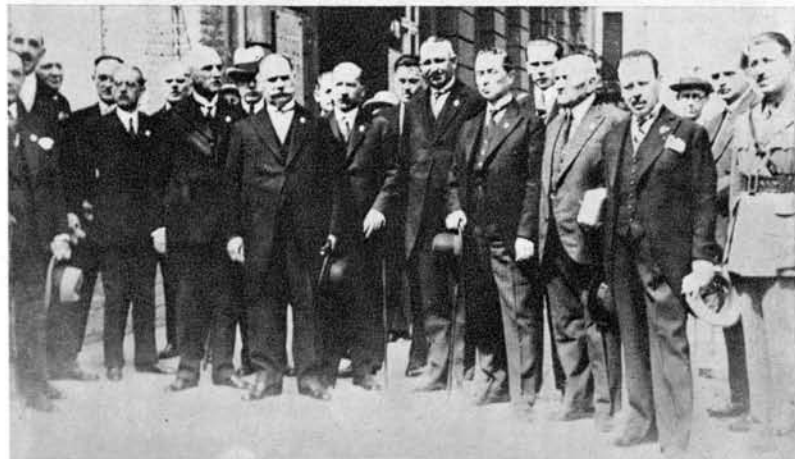
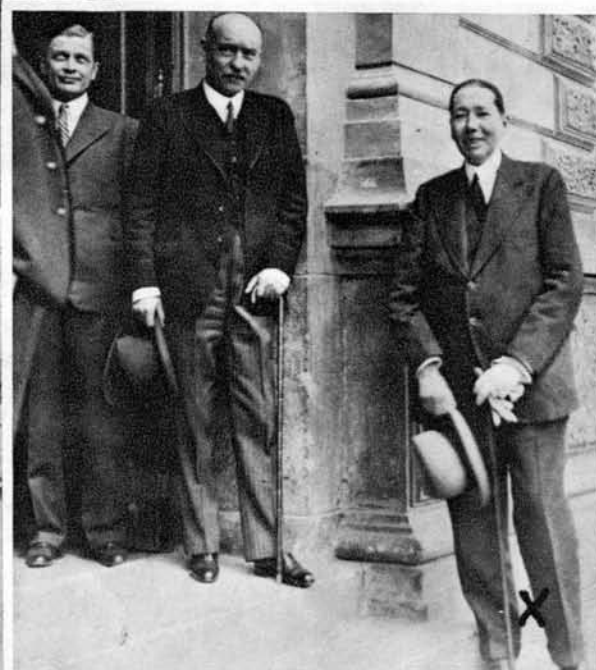


Fr. Krašovec: Vrtnice



Odlični gostje v naši prestolnici

Zadnje dni maja je prispel v Belgrad iz Pariza preko Prage in Bukarešte odlični francoski politik Louchet, isti dan pa tudi romunski minister Titulescu. Oba sta imela važne razgovore zlasti z našim zunanjim ministrom in ob tej priliki so bile le še bolj poglobljene prisrčne in večkrat preizkušene vezi med državami male antante in Francijo. Leva slika kaže od leve na desno: Louchetja, min. predsednika Živkovića in patriarha Varnavo. Spodnja slika pa kaže romun. ministra Titulesca (X) in našega zun. ministra Marinkovića.



Skupina zastopnikov grškega gospodarskega življenja (dva bivša ministra, predsedniki raznih zbornic, industriji itd.), ki so obiskali pred kratkim našo državo, da se seznanijo z njenimi gospodarskimi prilikami. Mudili so se več dni tudi v Sloveniji, kjer so bili prisrčno sprejeti.

Spodaj: Spominska plošča, odkrita na Trdinovi rojstni hiši v Malem Mengšu dne 1. junija v proslavo stoletnice rojstva velikega pisatelja. Odkritje lepe plošče je izzvenelo v lepo narodno slavnost vsega okoliša. (Foto Kern.)



S prvega povojnega romanja Slovencev v Palestino. Dne 5. maja je odplula na parniku »Monte Olivia« večja skupina Slovencev v Sveto deželo in obiskala ob tej priliki Krf, Kairo, piramide, Nazaret, Kano, Genezareško jezero, Jeruzalem, Betlehem in Mrtvo morje. Vrnili se je 27. maja preko Neapla in Genove. Slika nam kaže slovenske in hrvaške udeležence na krovu parnika. Romanje je uspelo jako lepo.

Na desni:

Ljubljanska škofijska palača in stolnica, slavnostno razsvetljeni ob priliki proslave 80 letnice našega škofa dr. A. B. Jegliča.



Marko Tomažič,
konzistorialni svetnik in dekan kozjanski,
zaslužni narodni delavec, ki je 14. maja
umrl.



Udeleženke gospodinjskega tečaja v Pernicah nad Muto ob slovensko-avstrijski meji. Tečaj je uspel v splošno zadovoljstvo udeleženk in vsega prebivalstva.



S pomladanskega izleta planink triglavskega skavtskega stega v Kranju k slapu Nemiljščice pri Podnartu.

Moščanska dekleta, ki so posečala gospodinjsko šolo v zadnjem šol. letu. Zaključna prireditev je pokazala na eni strani veliko zadovoljstvo udeleženk s šolo, na drugi strani pa tudi njen lep uspeh. V sredini je videti g. šol. upr. J. Grada in voditeljico šole, g. Zoro Rakovo.

Spodaj: Plemenski merjasec, star 3 leta, črnopasastega tipa, ki ga je zredil posestnik Ivan Brodar v Hrastju pri Kranju, in ki je bil odlikovan pri zadnjem licencovanju v Kranju. Merjasec tehta 310 kg.



Redek rodbinski blagoslov. V župniji Sv. Križ nad Jesenicami so bile 5. jan. 1912 rojene Antonija, Pavla in Marija Dornič, hčerke-trojčice gozdarja pri KID. Vse tri so zglede članice Mar. družbe. Zgornja slika nam jih kaže sedaj, slika zgoraj na levi pa v detinski dobi.



IZ NAŠIH KARAVANK

(Slike za to serijo je posnel g. Fr. Pavlin, fotograf na Jesenicah.)

S Petrovčevim studentom, s tistim, ki je nekdanj pasel jarce na Stolu, zdaj pa »lukamatije« po Gorenjskem kolodvoru, sva se vračala z Golice, seveda po bližnjici. Veščaka v geometriji sva si izbrala hipotenuzo v Zirovnico. Med potjo se prigugljeva na Suho planino. Žejna in potna se ozirava po kakem studencu, ali po kaki dobri duši, ki bi nama hotela izkazati drugo telesno delo krščanskega usmiljenja. Toda zastoj. Vsa planina je bila suha in kakor izumrla. Celo živina se je grozni vročini umaknila v hlev. V tej sili si skleneva sama pomagati in pomolzti eno kravo.

Ko tako stojiva na pragu in gledava v temni hlev, mi pravi Petrovčev: »Vidiš Janko, tisto-le v kotu pomolzi! Ta bo gotovo imela veliko mleka, ko je taka, kakor gora.« Jaz ubogam in stopim s klobukom v roki (ker nisem imel žetarja) v hlev; tu pa plane naenkrat tista krava v kotu kvišku, vzdigne rep, zatuli in se spremeni v — ogromnega bika. Trenutek pozneje sva že s Petrovčevim čepela na drevesu pred hlevom. Junc je pa dostojanstveno stopil na prag, naju krvavo pogledal, stresel svojo ogromno glavo — in odšel nazaj počivat. Karavanke so pač suhe. Koliko lepša bi bila pot po grebenih s Kepe na Stol, ko bi bilo vsaj nekaj studencev ali pa — postrežljivih planšaric med potjo!

S prijateljem Lojzom sva šla nekega vročega poletja z Dovjega na Kepo. Tu sva se prijetno kopala na zelenih tleh v solčnih žarkih. Votlo grmenje, ki je tuintam zadonelo od Triglava sem, naju je opomnilo, da je Golica še daleč. Treba je bilo zapustiti solčno kopel in se podvizati. Tisto popoldne sva imela izredno srečo. Kajti po navadi prestreževa v gorah vsak dež, takrat naju je pa samo na Rožci doseglo nekaj kapelj, pa še tiste je Lojze prestregel v svoje žejno grlo. Žal, da jih je bilo premalo. Drugi dan sva se v Medjem dolu sicer okreščala pri avstrijskem studencu; a preden sva prišla na Belšico, je bilo že zopet vse suho, oba grla in obe čutari. Zato sva z velikim veseljem pozdravila lepo planinsko kočjo, v kateri je bilo vse polno latvic mleka, poleg tega pa še dve planšarici, star mož in velik škaf vode. Toda najino veselje je bilo prezgodnje. Morala sva žejna naprej. Kajti trdih planšarskih src niso omehčale ne prijazne besede, ne določni migljaji na dobro plačilo. Zato je pa Lojze stopil na visoko skalo pod kočjo in deklamoval ognjevito in srdito nemško pesem »Pevčeva kletev« (v Koseskijevem prevodu), dokler mu niso pošle sline. Takrat sem bil zelo jezen na tiste planšarice, a zdaj nisem več, kajti zvedel sem stvari, ki opravičujejo njihovo neprijaznost napram planincem in turistom. Pri nas hodi pač veliko — nevzgojenih ljudi obeh spolov po planinah...

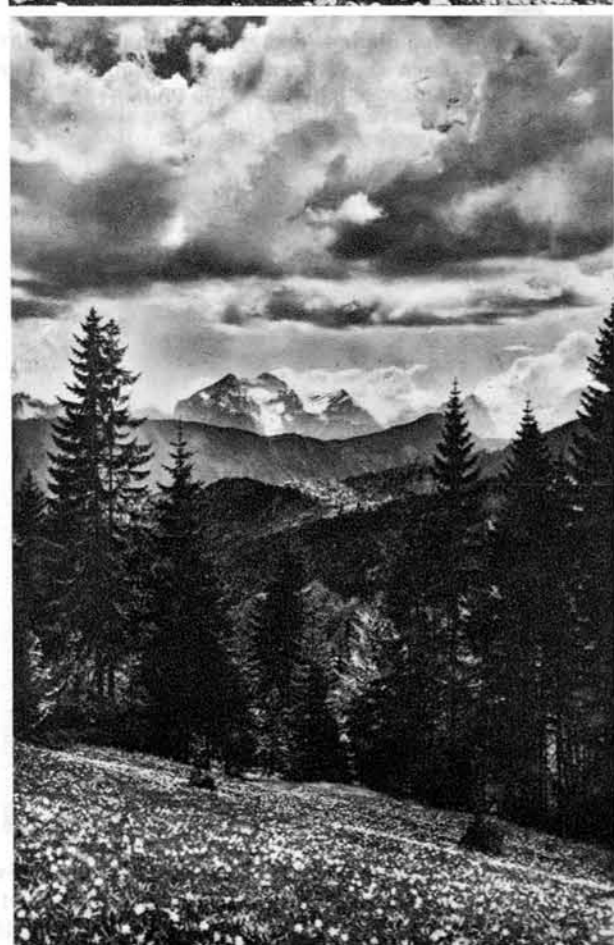
S Stola se lahko vrneš zopet doli med ljudi. Ako ti pa ugaja v višavah, greš lahko kar naprej čez Zelenico k Sv. Ani pod Ljubeljem in stopiš med potjo še malo na Begunjsčico. Od ceste čez Ljubelj pa ni več daleč do Kofc, na katerih te vabi udobna, prostorna hiša k daljšemu počitku. Ta planinski dom so si postavili Tržičani, da se hodijo gori iz svojega tesnega jarka razgledovat in nasrkat svežega, z dimom nepomešanega zraka. Naj mi pa ne zamerijo, ako jih opominim na veliko napako, ki so jo bili naredili. Zdi se mi namreč, da so posekali nekoliko preveč gozda. Koliko prijetnejše bi pač bilo, ako bi te pot do zares prelepega doma pripeljala skozi hladen senčnat gozd, namesto po razbeljeni, z vejevjem pokriti goličavi. J. Mlakar.



Planina z Golico v ozadju.

Na levi:
Prešernova kočja na Stolu. (Foto Premru.)

Spodaj:
Spodnja kočja na Golici s Kočno.



Narcizno polje na Golici, v ozadju Triglav.



Na desni:
Spodnja kočja na Golici, v ozadju Julijske Alpe.



Vrh Golice z grebenom Karavank.

Na desni:
Kadilnikova kočja na Golici.

Spodaj:
Kadilnikova kočja z Julijskimi Alpami.



Narcizno polje na pobočju Golice.
Na levi: Pogled od Prešernove kočje na Stolu proti Triglavskemu pogorju.

Špargelj ali beluš

Šparglji so tudi pri nas splošno znani, goje jih pa vendarle razmeroma jako malo. Zato pa vidiš lahko po drugih deželah, zlasti v zapadnih in severnih, velike nasade, ki donšajo kmetom v okolici večjih mest prav znatne dohodke. Slike nam prikazujejo take nasade špargljev v Nemčiji in pa organizacijo naglega spravljanja na trg.

Špargljev je kakih sto vrst. Sadimo jih meseca aprila v rigolano in dobro pregnojeno zemljo, toda z rezanjem moremo začeti šele tretje leto. Režemo jih lahko do konca meseca junija in v tej dobi so jako priljubljena delikatesa. Zlasti bi jih priporočali posestnikom vrtov



Vsakodnevno rezanje špargljev na špargljevem nasadu.

Na levi:

Prebiranje špargljev po debelosti in velikosti.

Spodaj:

Nalaganje špargljev na zbiralni voz.

pri naših malih hišicah, ki so zrastle zadnja leta na periferijah naših mest in mestec. Špargljev nasad uspeva na istem mestu do 25 let.

Spodaj:

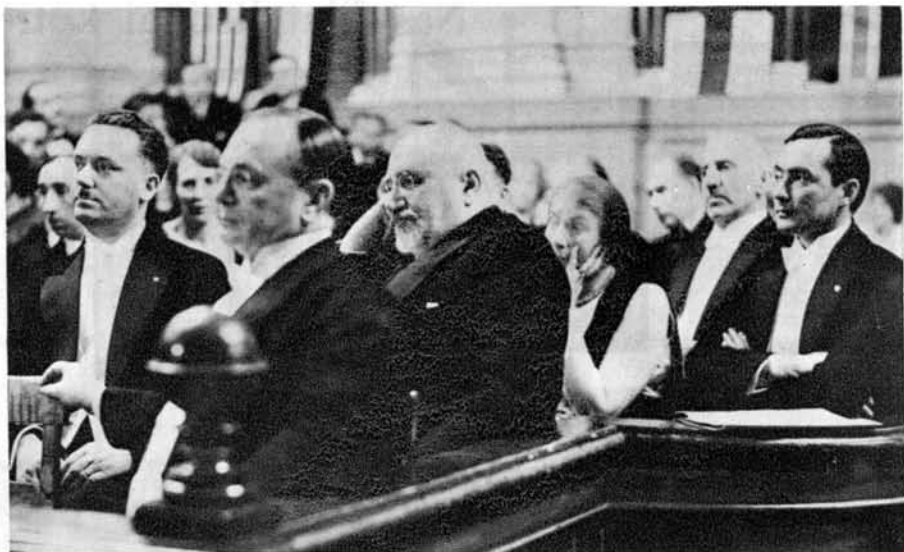
Nalaganje čez dan narezanih špargljev na avto, ki jih odpelje potem v mesto na trg.



Zadovoljna nabiralka špargljev.

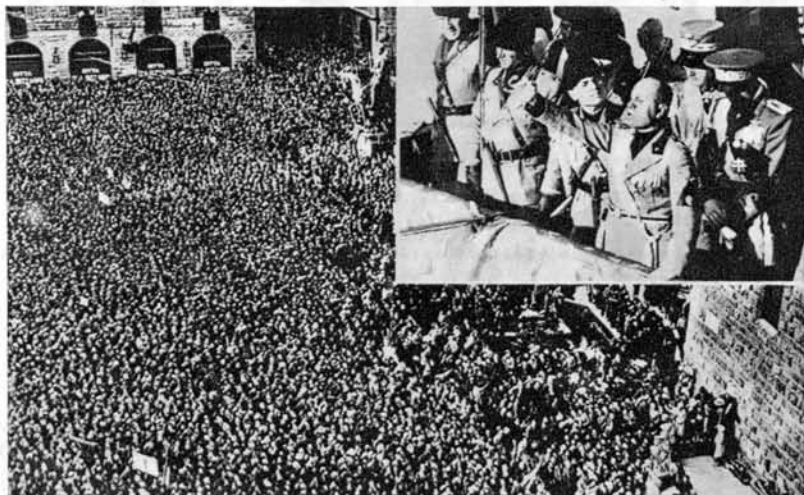
Pravica ali moč?

Trije dogodki so obrnili zadnje tedne pozornost Evrope nase. Francoski zun. minister Briand je razposlal vsem evropskim državam posebno noto, v kateri jih prosi, naj se izjavijo glede ustvaritve tesne zveze vseh evropskih držav, ki bi jamčila za ohranitev miru in omogočila gospodarsko prospevanje vseh držav. Nekaj dni na to je zboroval v Berlinu panevropski kongres, ki so se ga udeležili mnogoštevilni najuglednejši politiki iz vseh evropskih držav in ki so prav tako razpravljali o ustvaritvi čim najtesnejših prijateljskih zvez med evropskimi narodi. Niso pa še potihnili odnevi teh prizadevanj, ko se je napotil italijanski diktator po raznih italijanskih mestih, kjer je govoril ognjevite govore, grozil svojim sosedom in zatrjeval, da gre še vedno moč pred pravico. Takih govorov smo bili pred vojno vajeni iz Berlina in vsi si še lahko ogledamo njih posledice.



Pogled na del udeležencev panevropskega kongresa, ki se je vršil sredi maja v Berlinu.

Na levi: Mussolini govori dne 17. maja v Florenci svoj bojeviti govor, poln groženj, fašističnim masam.



Spodaj: S 30. evharističnega kongresa v Kartagini: Pogled na slavnostno službo božjo pri baziliki Majorum, ki jo je služil papežev legat, kardinal Lepiecier.



Sarojini Naidu, znamenito indijsko pesnico, po aretaciji Gandija in Abbasa voditeljico sedanjega indijskega gibanja, so angl.oblasti zaprle.

Cankov, prej preds. sobranja, bivši min. preds., ki je v krvi zatrl kme tijsko Stambolijski-jevo gibanje, je zdaj član Ljapčeve vlade



Spodaj: Pričetek pasijonskih iger v Oberammergau-u. Po večletnem prestanku so začeli m. m. v Oberammergau-u zopet z uprizorjanjem svetovnoznanih pasijonskih iger. Slika nam kaže vsakodnevni prizor na kolodvoru ob prihodu kar celih množic tujcev.

Na desni:

Kralj Karel II.

Dne 6. junija se je nenadoma vrnil z letalom iz Francije bivši romun. prestolonaslednik Karel. Ljudstvo ga je navdušeno sprejelo in dne 8. junija ga je velika narodna skupščina proglasila za kralja. Dosedanji kralj Mihael, Karlov mladoletni sin, je bil pa proglašen za prestolonaslednika.



Naš filatelistični kotiček



oranžna



zelena



rjava



lila



rdeča



modra



lila



rjava



siva

Belgijski Kongo. Dobrodelne znamke v korist Rdečega križa. Iste znamke so pretiskane tudi z Ruanda Uruni za istoimensko belgijsko kolonijo.

A. Derental:

15

Singapurska krasotica

Povest

Ostala sta sama in se pričela molče vzpenjati na vrh, kjer je stala kamenita klop. Rahmanov je zapazil, da mu je vrgla Harum Čandana bežen pogled. Začudil se je, ko je v njem čital nepričakovan dvom in nezaupanje. »Povejte mi,« ga je nenadoma vprašala, »sta si vidva dobra, zelo dobra prijatelja s Charlijem, onim vašim rojakom, ki ste ga srečali pri nas v gledališču?«

Rahmanov je nedoločno zmajal z glavo. »Tega ne bi rekel! Poprej sva se večkrat srečala... Bila sva si tako rekoč tovariša, a prijateljstva ni bilo med nama nikoli!«

Harum Čandana je Rahmanova zopet pogledala. Zdelo se mu je, da zdaj ni več tako nezaupna, kakor je bila malo poprej.

»Ali ve Charlie, da sva se hotela danes sestati?«

Rahmanov se je iskreno ogorčil. »Kako morete to vprašati? S kakšno pravico bi to zvedel? Jaz sploh nisem vajen preveč pripovedovati o svojih zadevah! Ne razumem, odkod imate take dvome?«

Harum Čandana se je nenadoma zasmejala in prišla Rahmanova pod roko. »Že prav! O tem ne bova več govorila! Pojdiva se hitro usesti! Kako je vroče! Ob tej uri res nisem vajena zapustiti hišo. Zdaj pa mi povejte kaj o svoji domovini, o deželi, odkoder ste prišli,« je nadaljevala, ko sta se spustila na klop. »Zelo daleč je odtod, kajne? Jako daleč?«

Rahmanov se je nasmehnil: »Res! Tako daleč je, da se sploh ni vredno o tem pogovarjati! Razen tega me nič ne veseli pripovedovati, ko sem z vami na samem. Zdi se mi, da vas imam rad, in bi rajši kaj drugega počel!«

»Kaj pa bi radi potem?«

»Rajši bom vas poslušal ali pa bova skupaj molčala!«

Harum Čandana je Rahmanova vprašujoče pogledala. »Skupaj molčala?« je resno ponovila. »Ali vam ne bo dolgčas, če bova molčala?«

»Nikoli!« je odvrnil Rahmanov. »Vam bom takoj pokazal! Recimo, da sploh ne bova govorila. Potem vas

bom prijel za roko, glejte!« Rahmanov je potegnil k sebi njeno roko.

Harum Čandana ga je pazno poslušala.

»No, in potem,« je nadaljeval, »bom...«

Z nenadno, prožno kretnjo se je oprostila njegovih rok. »Ni treba mi kazati dalje! Sem že razumela!« Odinaknila se je na klopi in mu zažugala s prstom. »Mislili boste, da sem neumna, ker sem vas tako vneto poslušala!«

»Nikoli ne bom mislil tega, in me boste vedno lahko poslušali!« Pogledal ji je v oči in dodal: »Zakaj se mi umikate? Pridite bliže!«

Harum Čandana je samo zmajala z glavo: »Ne, tega ne sme biti!«

»Zakaj? Ali ste jezni name?«

Harum Čandana je pogledala Rahmanova, njene črne oči so bile žalostne: »Ne! Nisem jezna! Vajena sem vedno govoriti resnico... Tudi jaz vas imam rada... in se ne morem jeziti na vas... A...« Obmolnila je sredi stavka.

»No, kaj pa ste hoteli povedati?« je vprašal Rahmanov, »le na dan z besedo!«

Nasmehnila se je in obrnila k njemu svoj temnopolti, skoro rjavi obraz: »Ne vem, kako bi povedala... Zopet boste lahko mislili, da sem neumna!«

Zopet je umolnila. Rahmanov jo je znova trdno prijel za roko. »Kaj pa je?« jo je šepetaje vprašal in se nagnil blizu nad njenim obrazom. Sedela je nepremično, a potem nenadoma, bliskovito, z nepričakovano močjo uprla Rahmanovu roke v prsi in planila proč. »Bojim se!« je zašepetala zmedeno in kot da bi prosila za to oprosteno. Njen glas je bil tako tih, da ga je Rahmanov komaj slišal.

»Koga pa se bojite? Mene?«

Vstala je s klopi. »Ne vas... O, ne! A ne smete me vpraševati! A prosim vas, oprostite, ker moram oditi! Pozno je žel!«

Tudi Rahmanov je vstal: »Počakajte! Kam pa greste? Povejte vendar!«

A že je hitela stran, ne da bi se ozrla. Rahmanov je hotel iti za njo. Toda Harum Čandana je pričela bežati in se je skrila za ovinkom drevoreda. Rahmanov je obstal. »Neumnost! Kaj naj vse to pomeni? Menda se ji nisem zameril? 'Bojim se!' Koga pa se boji? Ničesar ne razumem!«